Asiantuntijalausunto

16.5.2022

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta tiistai 17.05.2022 klo 11.00 / HE 61/2022 vp / Asiantuntijalausuntopyyntö

HE 61/2022 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEN KUNTAKOKEILUSSA MUKANA OLEVIEN KUNTIEN TYÖTTÖMYYSTURVAAN LIITTYVIÄ TEHTÄVIÄ KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISEKSI

Oulun kaupunki kiittää eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto asiassa.

Yleistä

Hallituksen esityksen tavoitteena on, että kokeilualueen kunnan asiakkaana olevan henkilön työttömyysturva-asioiden käsittely on viivytyksetöntä ja sujuvaa. Tavoitteena on selkeyttää eri toimijoiden rooleja työvoima-poliittisten lausuntojen antamisessa sekä vahvistaa kuntien roolia työttömyysturva-asioissa.

Tarkoituksena on, että kokeilualueen kunnan asiakkaan työttömyysturva-asiat käsiteltäisiin pääasiassa joko kokeilualueen kunnassa tai valtakunnallisesti keskitettynä Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa. Lain muutokset osaltaan pohjustavat kokeilulain jatkoa vuoden 2024 loppuun sekä kuntien roolin vahvistamista työllisyyspalvelujen järjestäjänä ja TE-palvelujen siirtoa kunnille vuonna 2024.

Oulun kaupungin huomiot

Oulun kaupunki pitää esitettyjä muutoksia toimivallan lisäykseen liittyen sinällään hyvin perusteltuina ja kannatettavina. Toimivalta työttömyysturvalausuntojen antamisessa on tarkoituksenmukaista jakaa kuntakokeilussa olevien kuntien, TE-toimistojen, työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston välillä sujuvan ja viivytyksettömän asiakaspalvelun näkökulmasta. Muutokset selkeyttävät ja sujuvoittavat työttömyysturvatehtävien hoitamista. Lain sisällön osalta muutokset ovat kannatettavia.

Hallituksen esitys lisää kokeilualueen kuntien työmäärää ja vastaavasti vähentää TE-toimistojen ja Uudenmaan TE-toimiston työmäärää.

Hallituksen esityksessä ei ole riittävästi huomioitu työmäärän lisääntymistä kokeilualueen kunnissa. Esityksessä on todettu, että työssäolovelvoitteen jälkeisen etuusoikeuden ja koulutusta vailla olevan nuoren etuusoikeuden palautumisen käsittelyn siirtyminen kokeilualueen kunnille lisäisi kokeilualueen kuntien työvoimapoliittisten lausuntojen antamiseen liittyvää työmäärää ja vastaavasti kyseisten työttömyysturvatehtävien siirtäminen kokeilualueen kunnille vähentäisi työ- ja elinkeinotoimistojen työvoimapoliittisten lausuntojen antamiseen liittyvää työtä.

Hallituksen esityksessä arvioidaan Kokeilualueen kuntien mahdollisen todellisen työmäärän lisääntymisen olevan enintään hyvin vähäistä. Tätä perustellaan sillä, että muutoksessa kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen väliset ilmoitukset ja tiedonvaihto kyseisiin työttö-myysturvatehtäviin liittyen vähenisivät. Arviossa ei ole huomioitu kuitenkaan sitä, että esityksen sisältämä muutos siirtää kunnille myös lisätyötä ja vastuuta työvoimapoliittisten lausuntojen antamista varten tarvittavan tiedon hankkimiseen, selvittämiseen ja ratkaisemiseen. Muutos lisää työmäärää enemmän kuin hallituksen esityksessä on otettu huomioon.

Mahdollisuus työvoimapoliittisten lausuntojen antamiseen työnhakijan opintojen vaikutuksesta oikeuteen saada työttömyysetuutta lisäisi kokeilualueen kuntien työmäärää verrattuna siihen, että kyseiset asiat käsiteltäisiin aina ja kaikissa tilanteissa keskitetysti Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa. Vastaavasti työvoimapoliittisten lausuntojen antamiseen liittyvän toimivallan jakautuminen Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston lisäksi kokeilualueen kunnille vähentäisi keskitettäviä tehtäviä hoitavan

16.5.2022

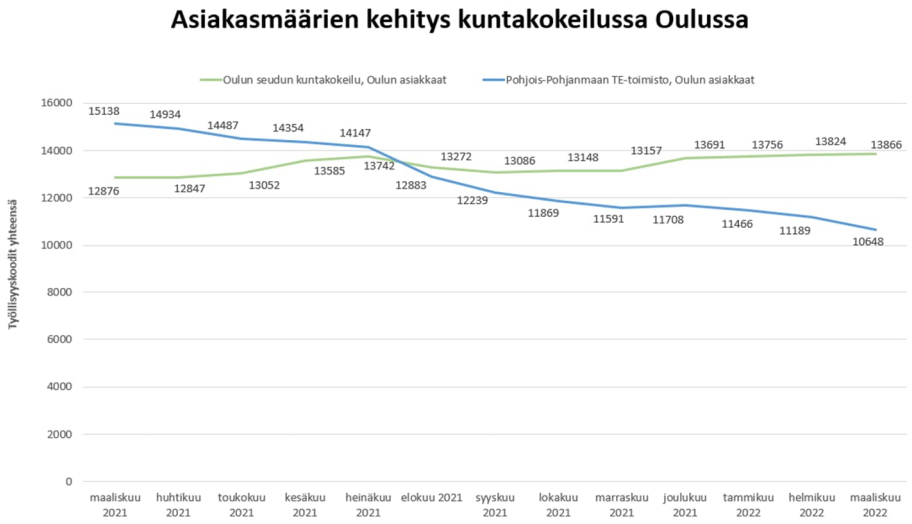
Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston työvoimapoliittisten lausuntojen antamiseen liittyvää työmäärää.

Koska hallituksen esityksessäkin on tuotu esiin, että Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa, Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa sekä Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinotoimistossa opintoihin liittyviä lausuntoja on annettu vuosittain määrällisesti enemmän verrattuna muihin työ- ja elinkeinotoimistoihin, haluaakin Oulun kaupunki erityisesti kiinnittää huomiota kuntakokeilujen resurssien riittävyyteen uusien vastuiden ja työmäärän kasvun vuoksi.

Oulun kaupunki pitää lisäksi tärkeänä, että TE-hallinto tarjoaa riittävän perehdytyksen muuttuvaan lainsäädäntöön. Oulun kaupunki ei pidä tarkoituksenmukaisena, että kunnat joutuvat ottamaan vastuuta ja sitomaan kunnan henkilöresurssia uusien TE-toimistosta siirtyvien henkilöiden perehdyttämisestä tehtäviin, joihin heitä TE-toimistojen puolelta siirretään.

Kokeiluun vaikuttavaa lainsäädäntöä on kokeilun käynnistymisen jälkeen muutettu kuntia enemmän velvoittavaksi ja työmääriä on kasvatettu. Samaan aikaan muutosten myötä TE-toimistojen työmäärä on pienentynyt. Oulun kaupunki ei pidä tarkoituksenmukaisena, että resurssia ei kompensoida asianmukaisin tasaavin henkilöstösiirroin kuntakokeilualueille.

Alla oleva kuva havainnollistaa Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston ja Oulun seudun kuntakokeilun asiakasmäärien kehitystä ja samalla myös henkilöresurssien välistä epäsuhtaa: resurssit on alun perin jaettiin 03/2021 asiakasmäärä ja tehtävätilanteen mukaan, ja nyt tilanne on muuttunut.

Asiantuntijalausunto

16.5.2022

Kuntakokeilujen resurssilaskelmat tulee ottaa välittömästi uuteen tarkasteluun huomioiden kuntakokeilulakiin tehdyt muutokset, uusi pohjoismainen työvoimapalvelumalli, lomautusten vähenemiset ja työttömyyden ja asiakasmäärien kehitys. Valiokunta on itsekin kantanut vakavaa huolta resurssien riittävyydestä laissa sitovasti määriteltyjen haastattelujen ja palveluprosessin laadukkaaseen hoitamiseen. Kuntakokeilussa ei ole kysymys kuntien valtionosuustehtävästä ja valtiolta kuntiin siirtyneiden tehtävien kulut pitäisi kattaa valtion varoin.

Lisätietoja

Marjo Pekkonen
Projektipäällikkö
Oulun kaupunki
p. 040 183 1025
marjo.pekkonen@businessoulu.com